

overholdte. Det påtænkes at indskrænke disse Grátispladser til en Sjettedeel eller maaffee noget Mindre; men det er klart, at dette ikke kan træde saa hurtigt ilive som Forhøielsen af Skolecontingentet. Da denne allerede kan træde i Kraft i den her foreliggende Finantslov, har Udvalget troet, at man kunde give dette Udtryk ved at bevilge en Forhøielse af 5,000 Rb. for Skolecontingenterne, hvorved naturligtvis det lærde Skolevæsens Underbalance vil blive noget formindstet. Man har ogsaa nænt, at det maatte følge af sig selv, at naar dette vedtoges for de andre Skoler, maatte det ogsaa gjælde for den lærde Skole i Sorø, og man har derfor ogsaa der stillet Forslag om, at Contingentet forhøies med en calculatorist Sum af 1,500 Rb. Dette er Gjenstanden for Uendringssforslagene Nr. 18 og 26. Paa denne Maade har Ministeriet troet, at Skolevæsenets Indtægter kunne forøges. Jeg maa hertil endnu sige, at et Mindretal i Udvalget har meent, at der ogsaa kunde søges yderligere Midler til Skolevæsenets Tars ved at fordrø Bidrag fra de Communer, hvori Skolerne ligge, og i Samklang hermed har det henledet Opmærksomheden paa, at der muligen kunde være Anledning til at forhøie Skolecontingentet for de Indenbyes, men derimod lade det blive noget lavere for de Udenbyes. Dette vil ventelig det nævnte Mindretal selv nærmere begrunde. Dernæst har Ministeriet været betænkt paa at formindste Udgifterne ved det lærde Skolevæsen, og da navnlig ved at komme tilbage fra den Bestemmelse, der nu gjælder, hvorefter Lærerne have en vis Andeel i Skolepengene, og da denne andrager 8,100 Rb., formener Ministeriet, at denne Sum efterhaanden vil indvindes til at dække Skolevæsenets andre Udgifter. Dette Spørgsmaal foreligger forøvrigt i en anden Form her i Thinget, idet det forekommer i det Lovforslag om Lønninger for Lærerne ved de lærde Skoler, der er under Behandling. Om der saaledes end paa denne Maade vil kunne indvindes circa 24,000 Rb., og det saaledes maatte kunne haabes, at der derved for Fremtiden vilde være tilveiebragt Balance mellem det lærde Skolevæsenes Indtægter og Udgifter, er dog den nærværende bedrøvelige Tilstand ikke

afhjulpen, og Ministeriet har i denne Henseende stillet tvende Forslag, hvoraf det ene gaar ud paa, at de Udgifter, som nu paahvile det lærde Skolevæsen til Slagelse og Kolding Skoler samt til Bordingborg Realskole, tilsammen til et Beløb af 5,000 Rb. aarlig, laar overføres for Sorø Akademies Budget for at dækkes af Sorø Akademies Midler. Disse to Forslag har Udvalget ikke kunnet tiltræde, saaledes som de foreligge, og hvad navnlig det sidstnævnte angaar, formener Udvalget, at det lærde Skolevæsen bør kunne bære sig selv med de betydelige Indtægtskilber, det har, og det maa navnlig fremhæves, at Slagelse og Kolding Skoler have en i Lovgivningen begrundet Udførelse til at vedligeholde deres Forhold til det lærde Skolevæsen, idet nemlig et ikke ubetydeligt Tilskud til Skolefondens Udredelse og ved de lærde Skoler's Nedlæggelse i disse Byer. Disse Skoler kunne derfor med Rette formene, at deres Forhold forrykkes ved at flyttes bort fra det Sted, hvor de troe at have en i Loven begrundet Ret til at være. Med Hensyn til Forslaget om at dække Underbalancen ved Hjælp af Sorø Akademies Midler har jeg allerede sagt, at Udvalget er af den Overbeviisning, at Skolevæsenet bør bringes til at indrette sine økonomiske Forhold saaledes, at det bliver istand til at bære sig selv, og jeg skal her meddele, at, foruden at det aarlig modtager et Bidrag af Sorø Akademi paa 9,000 Rb. til den reale Underviisning, har det en Indtægt udenfor sin egen Virksomhed af 170,000 Rb. Derhos har det i Tidernes Løb benyttet Sorø Akademi saa rigeligt, at det, foruden den Gjæld, som Regjeringen nu har foreslaaet, at Sorø Akademi skulde overtage, allerede sthylder til samme 116,000 Rb. rentefrit Laan, og det staaer neppe til at betvivle, at det rentefrie Laan, som her kun foreslaades at skulle afbetales, naar det lærde Skolevæsen maatte faae Midler dertil, efter al Sandsynlighed først vil kunne blive afbetalt efter saa lang Tids Forløb, at det ikke er meget langt fra at være et lige fremt Tilskud fra Sorø Akademi til det lærde